

Aili Carolina Jaakkimainen Ung

Dato: 31.10.2023

Gamle Sandhålandvegen 36

Dokumentnummer: 22/10046-12

4272 Sandve

Deres referanse:

Saksbehandler: John Ivar Solvig

Informasjon om tilsyn langs Langåkerå

Vi har forstått at informasjonen som er gitt ut i forbindelse med prosjektet Frisk Langåkerå ikke har vært god nok. Det knytter seg usikkerhet til hva som er årsaken til at det skal føres tilsyn med de private avløpene i nedslagsfeltet for Langåkeråna. Det er også spørsmål rundt hvordan kommunen kan kreve innstallering av minirensanlegg.

Hvorfor går vi tilsyn?

I Karmøy kommune har vi omtrent 3200 private avløpsanlegg. Disse anleggene reguleres av forurensningsforskriften kap. 12. Miljøverndepartementet påla den 01. januar 2007 alle landets kommuner å føre tilsyn med avløpsanlegg som er hjemlet i forurensningsforskriften kap. 12 og 13.

I 2019 fikk Karmøy kommune avvik etter en inspeksjon fra statsforvalteren i Rogaland. Avviket var at kommunen ikke etterlevde sin forpliktelse til å føre tilsyn med kommunale avløpsanlegg etter forurensningsforskriften kap. 13. Kommunen etterlevde på dette tidspunktet heller ikke kravet om å føre tilsyn med private avløpsanlegg etter kapittel 12. For å kunne etterleve kravene i både forurensningsforskriften kapittel 12 og kapittel 13 ansatte Karmøy kommune to kontrollører i 2019.

Kommunestyret i Karmøy kommune vedtok etter dette en tilsynsstrategi som besluttet at alle de 3200 anleggene i kommunen skal ha tilsyn i løpet av en tiårsperiode. De første tilsynene startet opp i juli 2020. Til sammen er det utført 665 tilsyn med private avløpsanlegg og 58 tilsyn med kommunale avløpsanlegg siden arbeidet startet sommeren 2020. Tilsynene som er utført er fordelt geografisk over hele kommunen.

Det er personell fra tilsynsavdelingen som skal følge opp alle avløpsanlegg i kommunen. Sommeren 2020 ble det sendt ut brev til alle i kommunen som har private avløpsanlegg. Der ble det opplyst at det skal utføres tilsyn med disse.

For området rundt Langåkeråna vil disse tilsynene utføres i forbindelse med prosjekt Frisk Langåkerå. Per i dag er det rundt 160 avløpsanlegg i nedbørfeltet til Langåkeråna som det skal gjennomføres tilsyn på. Prosjektet Frisk Langåkerå kom som et resultat av at det skal gjennomføres tilsyn på eiendommene. Det er derfor naturlig at andre enheter i kommunen som har tiltak de ønsker å gjennomføre i åna, gjør dette samtidig med at det blir utført tilsyn. De som deltar i prosjektet er - i tillegg til tilsynsavdelingen - naturforvalter, landbruk og vannområdekoordinator.

Hvem har ansvaret for private avløpsanlegg?

Etter forurensningsloven § 24 er det eier av avløpsanlegget som er ansvarlig for drift og vedlikehold av dette. Det økonomiske ansvaret faller derfor på eier. Kommunen har plikt til å gå tilsyn med anlegget og å veilede eier.

Hjemler

Svært mange av avløpsanleggene på Langåker har anlegg fra en tid der det ikke var krav om utslippstillatelse. De som er etablert før det var krav om utslippstillatelse har en såkalt lovgodkjent tillatelse. Dette gjelder anlegg etablert før 2007.

Etter forurensningsloven §§ 7 og 18 kan en på visse vilkår både kalle tilbake og omgjøre utslippstillatelser. Om disse vilkårene er oppfylt vil bli vurdert for hvert enkelt tilsyn og hvert enkelt anlegg, men på generelt grunnlag kan en si at de fleste anleggene i nedbørsfeltet er så gamle og dårlige at de ikke vil oppfylle dagens krav til rensing. Alle utslippstillatelser kan uansett, etter en forholdsmessighetsvurdering, tilbakekalles etter 10 år. Dette er slått fast i forurensningsloven § 18. Det betyr at den godkjenningen som er gitt det enkelte anlegg kan opphøre ved nytt tilsyn om anlegget for eksempel forurenses miljøet.

Tilstand og renskrav

På Langåker er svært mange av anleggene gamle og Langåkeråna er sårbar. Den eneste type anlegg som klarer å møte renskravene ved utslipp er minirensenanlegg. Det er derfor ikke nødvendig å ta prøver av hvert enkelt anlegg, vi vet at slamavskillere ikke er utformet til å nå kravene som gjelder i dag. I forbindelse med prosjektet har det imidlertid blitt tatt prøver av åna, jevnlig og over lang tid. Disse prøvene viser at åna er forurensset, det er blant annet mye e-coli i vannet. Dette er en helsefare.

Saksgang

Vi har også forstått at det har vært uklarheter i saksgangen ved tilsyn avløpsanlegg.

I utgangspunktet er saksgangen som følger

1. Melding om tilsyn.
2. Tilsyn utføres.
3. Tilsynsrapport skrives og sendes ut. Ved avvik blir en bedt om å rette avvikene og komme med en tilbakemelding. Retting kan være å bytte ut avløpsanlegg med minirensenanlegg. Det er ønskelig, men ikke ett krav, at en kommer med en tilbakemelding på avvik.
4. Dersom ikke avvik rettes vil det sendes ut varsel om omgjøring eller tilbaketrekking av utslippstillatelse evt. gis det pålegg og tvangsmulkt.
5. Varsel følges opp med vedtak om omgjøring eller tilbaketrekking av utslippstillatelse evt. pålegg om retting. Det er klagerett på disse vedtakene.

Dersom du får vedtak om at ditt anlegg må skiftes må du kontakte ett foretak med kompetanse om renseløsninger som kan hjelpe for deg. Dette vil gjerne være en rørlegger.

Dersom kommunen omgjør en eksisterende utslippstillatelse trenger du ikke søke om ny utslippstillatelse. Du vil få en omgjøring med nye vilkår og så må du skifte til et anlegg som oppfyller vilkårene. Ett nytt anlegg må derimot søkes om etter plan- og bygningsloven, selv om det skal plasseres på samme sted som det gamle. Dersom du ønsker å bytte anlegg før du har fått et formelt krav fra kommunen må du søke ny utslippstillatelse og byggetillatelse. Det anbefales at man søker ett-trinnstillatelse enten etter at man har fått utslippstillatelse eller at man sender søknaden samtidig med søknad om utslippstillatelse. Det er krav om dispensasjon fra formålet LNF. Dersom anlegget skal plasseres innenfor 100-metersbeltet mot sjø må det også søkes dispensasjon fra byggeforbudet i strandsonen etter plan- og bygningsloven § 1-8.

Det må betales gebyr for søknadsprosessen. Med hjemmel i gebyrforskriften har kommunen bestemt at gebyr for behandling av søknader i nedslagsfeltet for Langåkeråna skal reduseres med 20%.

Med ett-trinnstillatelse:		
	Ordinært gebyr	20% reduksjon
Utslippstillatelse	5.700 kr	4.650 kr
Ett-trinnstillatelse	6.500 kr	5.200 kr
Dispensasjon	7.800 kr	6.240 kr
Ferdigattest	2.550 kr	2.040 kr
SUM	22.550 kr	18.040 kr

Felles løsninger

Vi oppfordrer berørte til å vurdere om de kan gå sammen om å finne felles løsninger mellom naboer der det er mulig. Kommunen har dessverre ikke anledning eller kompetanse til å skissere fellesløsninger. Dersom du tenker at dette er mulig for deg bør du kontakte ett firma med kompetanse.

Finnes det alternative løsninger?

For noen eiendommer kan det også være en mulighet å knytte seg til kommunens ledningsnett ved butikken på Langåker. Eiendommer i nedslagsfeltet for Langåkeråna er ikke omfattet av det området som er definert som renseområde, men det kan likevel være mulig å knytte seg på for de som ligger nær dette punktet. Eier må selv ta en vurdering på hva som er beste løsning.

Det finnes per dags dato ikke støtteordninger for rehabilitering/bytte av private avløpsanlegg.

Det er ikke planer om å bygge ut kommunalt avløpsanlegg i området. Kommunen rehabiliterer kun eksisterende avløpsanlegg i kommunen.

Avslutningsvis

Vi har forståelse for at prosjektet føles som en belastning for mange, vi ønsker best mulig dialog og veiledning. Ta derfor gjerne kontakt ved spørsmål.

Langåker Forum har bedt kommunens administrasjon om å være med på et informasjonsmøte i regi av dem. Dette har vi sagt oss villige til å stille på. Ta gjerne kontakt ved behov for mer informasjon.

Med hilsen

Evy Helland
Avdelingsleder tilsyn bygg og miljø

Dokumentet er godkjent elektronisk.